

Bruxelles, 20.5.2020
COM(2020) 541 final

RAPORT AL COMISIEI

Irlanda

**Raport elaborat în conformitate cu articolul 126 alineatul (3) din Tratatul privind
funcționarea Uniunii Europene**

RAPORT AL COMISIEI

Irlanda

Raport elaborat în conformitate cu articolul 126 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene

1. INTRODUCERE

La 20 martie 2020, Comisia a adoptat o comunicare privind activarea clauzei derogatorii generale din Pactul de stabilitate și de creștere. Clauza, prevăzută la articolul 5 alineatul (1), la articolul 6 alineatul (3), la articolul 9 alineatul (1) și la articolul 10 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97, precum și la articolul 3 alineatul (5) și la articolul 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1467/97, facilitează coordonarea politicilor bugetare în perioade de recesiune economică gravă. În comunicarea sa, Comisia a împărtășit opinia Consiliului potrivit căreia condițiile actuale permit activarea clauzei având în vedere recesiunea economică gravă preconizată cauzată de epidemia de COVID-19. La 23 martie 2020, miniștrii de finanțe ai statelor membre au fost de acord cu evaluarea Comisiei. Activarea clauzei derogatorii generale permite o deviere temporară de la traiectoria de ajustare în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu, cu condiția ca acest lucru să nu pună în pericol sustenabilitatea finanțelor publice pe termen mediu. În ceea ce privește componenta corectivă, Consiliul poate, de asemenea, decide, pe baza unei recomandări a Comisiei, să adopte o traiectorie bugetară revizuită. Clauza derogatorie generală nu suspendă procedurile Pactului de stabilitate și de creștere. Aceasta permite statelor membre să se abată de la cerințele bugetare care s-ar aplica în mod normal, permițând totodată Comisiei și Consiliului să ia măsurile necesare de coordonare a politicilor în cadrul Pactului.

Datele comunicate de autoritățile irlandeze la 31 martie 2020 și validate ulterior de Eurostat¹ arată că soldul bugetului general în Irlanda a ajuns la 0,4 % din PIB în 2019, în timp ce datoria publică brută se situa la 58,8 % din PIB. Conform Programului de stabilitate pentru 2020, Irlanda preconizează un deficit de 7,4 % din PIB în 2020, în timp ce datoria este planificată la 69,1 % din PIB.

Deficitul preconizat pentru 2020 furnizează elemente de probă *prima facie* privind existența unui deficit excesiv așa cum este definit în Pactul de stabilitate și de creștere.

În acest context, Comisia a pregătit acest raport, care analizează respectarea de către Irlanda a criteriului din tratat privind deficitul. Criteriul datoriei poate fi considerat ca fiind respectat deoarece ponderea datoriei în 2019 era sub valoarea de referință de 60% din PIB prevăzută în tratat. Acesta ia în considerare toți factorii relevanți și ține seama în mod corespunzător de șocul economic major legat de pandemia de COVID-19.

¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/10294648/2-22042020-AP-EN.pdf/6c8f0ef4-6221-1094-fef7-a07764b0369f>

Tabelul 1. Deficitul public și datoria publică (% din PIB)

		2016	2017	2018	2019	2020 COM	2021 COM
Criteriul deficitului	Soldul bugetului general	-0,7	-0,3	0,1	0,4	-5,6	-2,9
Criteriul datoriei	Datoria publică brută	73,8	67,7	63,5	58,8	66,4	66,7

Sursă: Eurostat, Previziunile Comisiei din primăvara anului 2020

2. CRITERIUL DEFICITULUI

Pe baza Programului de stabilitate pentru 2020, se preconizează că, în 2020, deficitul public al Irlandei va atinge 7,4 % din PIB, depășind și fiind departe de valoarea de referință de 3 % din PIB prevăzută în tratat.

Depășirea preconizată a valorii de referință prevăzute în tratat în 2020 este excepțională, deoarece rezultă dintr-o recesiune economică gravă. Luând în considerare impactul pandemiei de COVID-19, previziunile Comisiei din primăvara anului 2020 estimează o contracție cu 7,9 % a PIB-ului real în 2020.

Depășirea preconizată a valorii de referință prevăzute în tratat ar fi temporară pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2020. Cu toate acestea, previziunile respective sunt înconjurate de foarte multă incertitudine.

Pe scurt, deficitul preconizat pentru 2020 depășește și este departe de valoarea de referință de 3 % din PIB prevăzută în tratat. Depășirea preconizată este considerată a fi excepțională potrivit definiției din tratat și din Pactul de stabilitate și de creștere, în timp ce natura depășirii este considerată în prezent temporară. De aceea, analiza sugerează că, *prima facie*, criteriul deficitului, așa cum este definit în tratat și în Regulamentul (CE) nr. 1467/97 nu este îndeplinit.

3. FACTORI RELEVANȚI

Articolul 126 alineatul (3) din tratat prevede că, în cazul în care un stat membru nu îndeplinește cerințele unuia sau altuia dintre cele două criterii, Comisia trebuie să facă un raport. Raportul respectiv trebuie „să examineze și dacă deficitul public depășește cheltuielile publice de investiții și dacă ține seama de toți ceilalți factori relevanți, inclusiv de poziția economică și bugetară pe termen mediu a statului membru”.

Factorii respectivi sunt clarificați mai mult la articolul 2 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1467/97, care prevede, de asemenea, că se ține seama în mod adecvat de „orice alți factori care, în opinia statului membru în cauză, sunt relevanți pentru evaluarea globală a respectării criteriilor privind deficitul și datoria și pe care statul membru i-a prezentat Consiliului și Comisiei”.

Așa cum se specifică la articolul 2 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 1467/97, în ceea ce privește respectarea criteriului deficitului în 2020, întrucât ponderea datoriei publice în PIB este preconizată să depășească în 2020 valoarea de referință de 60 % și nu este îndeplinită dubla condiție – și anume deficitul rămâne apropiat de valoarea de referință, iar depășirea valorii de referință are caracter temporar – factorii relevanți respectivi nu pot fi

luați în considerare în etapele care conduc la decizia privind existența unui deficit excesiv pe baza criteriului deficitului pentru Irlanda.

În situația actuală, un factor suplimentar esențial care trebuie luat în considerare în ceea ce privește anul 2020 este impactul economic al pandemiei de COVID-19, care afectează extrem de mult situația bugetară și are drept rezultat perspective foarte nesigure. Pandemia a condus, de asemenea, la activarea clauzei derogatorii generale.

3.1. Pandemia de COVID-19

Pandemia de COVID-19 a declanșat un șoc economic major care are un impact negativ semnificativ în întreaga Uniune Europeană. Consecințele asupra creșterii PIB-ului vor depinde atât de durata pandemiei, cât și de măsurile luate de autoritățile naționale și de cele luate la nivel european și mondial pentru a-i încetini răspândirea, pentru a proteja capacitățile de producție și pentru a sprijini cererea globală. Statele membre au adoptat deja sau sunt pe cale să adopte măsuri bugetare de creștere a capacității sistemelor de sănătate și de asistență destinată persoanelor și sectoarelor deosebit de afectate. Au fost adoptate, de asemenea, măsuri semnificative de sprijin în materie de lichidități și alte garanții. Sub rezerva unor informații mai detaliate, autoritățile statistice competente examinează dacă măsurile respective provoacă un impact imediat asupra soldului bugetului general sau nu. Împreună cu scăderea activității economice, aceste măsuri vor contribui la creșterea substanțială a deficitului public și a pozițiilor datoriei.

3.2 Poziția economică pe termen mediu

PIB-ul real al Irlandei a crescut cu 5,5 % în 2019 și a intrat în 2020 cu o bază solidă, atât în ceea ce privește cererea internă, cât și exporturile nete. Se preconizează că pandemia va afecta multe sectoare ale economiei. Se așteaptă că atât consumul privat, cât și investițiile vor scădea anul acesta. În schimb, se preconizează că exporturile nete vor fi pozitive, parțial datorită unei anumite reziliențe a exporturilor, deoarece în exporturile irlandeze produsele farmaceutice și produsele medicale dețin o pondere însemnată. Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2020, se preconizează că economia Irlandei va scădea cu aproximativ 8 % în 2020. Aceasta este o circumstanță atenuantă în evaluarea respectării de către Irlanda a criteriului deficitului în 2020.

Incertitudinea privind perspectivele macroeconomice ale Irlandei este deosebit de ridicată, cu riscuri legate de durata necunoscută a pandemiei și de restricțiile de deplasare a persoanelor impuse în Irlanda și pe teritoriul principalilor săi parteneri comerciali, precum și schimbările de comportament pe care le va induce. Incertitudinea este agravată de factori specifici Irlandei, cum ar fi schimbările din mediul fiscal internațional. În plus, Irlanda este deosebit de afectată de relațiile viitoare dintre Uniunea Europeană și Regatul Unit. Operațiunile companiilor multinaționale care operează în Irlanda sunt în continuare dificil de prevăzut și pot afecta PIB-ul în oricare direcție.

3.3 Poziția bugetară pe termen mediu

Pe baza datelor privind execuția și a previziunilor Comisiei din primăvara anului 2020, Irlanda și-a respectat obiectivul bugetar pe termen mediu în 2019.

Un excedent public de 0,4 % din PIB a fost înregistrat în 2019, pe fondul unei economii în plină expansiune, care a condus la o creștere puternică a veniturilor fiscale și a contribuțiilor la asigurările sociale și al unei scăderi continue a sarcinii reprezentate de dobânzi.

Irlanda a adoptat o serie de măsuri pentru a oferi sprijin și ajutor gospodăriilor și sectoarelor afectate în mod special, ridicându-se la aproximativ 2,3 % din PIB.

Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2020, în 2020 se preconizează un deficit public de 5,6 % din PIB. Acest lucru se datorează operațiunilor stabilizatorilor automați și măsurilor fiscale discreționare luate de guvern ca răspuns la pandemie – cu un impact asupra deficitului de aproximativ 2,0 % din PIB. Riscurile la adresa perspectivelor bugetare pe termen mediu sunt semnificative. Ele au legătură cu incertitudinea în ceea ce privește dimensiunea finală a expansiunii bugetare destinată să contracareze criza și cu posibilele schimbări ale mediului fiscal internațional.

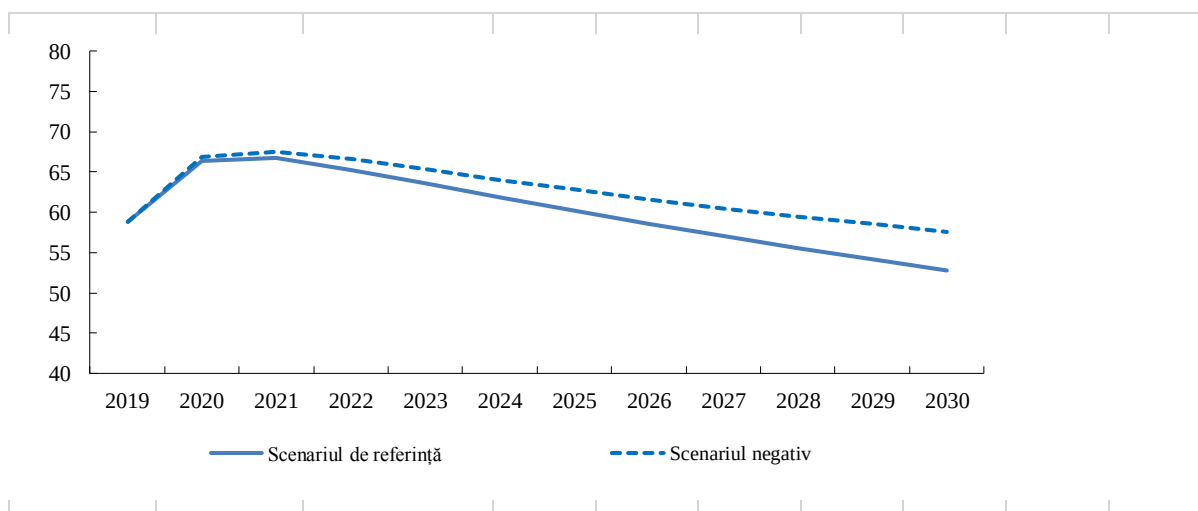
3.4. Poziția datoriei publice pe termen mediu

Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2020, se așteaptă că datoria publică va crește de la 58,8 % din PIB în 2019 la 66,4 % în 2020.

Analiza de sustenabilitate a datoriei a fost actualizată în funcție de previziunile Comisiei din primăvara anului 2020. În ansamblu, evaluarea sustenabilității datoriei indică faptul că poziția datoriei rămâne sustenabilă pe termen mediu, ținând seama și de circumstanțele atenuante importante legate de profilul datoriei. În special, deși poziția datoriei publice s-a deteriorat în urma crizei de COVID-19, se preconizează că ponderea datoriei în PIB în scenariul de referință se va afla pe o traiectorie (în scădere) sustenabilă pe termen mediu².

² Scenariul de referință se bazează pe previziunile Comisiei din primăvara anului 2020. După 2021, se presupune o adaptare treptată a politicii bugetare, în concordanță cu cadrele de coordonare și supraveghere economică și bugetară ale UE. Creșterea PIB-ului real este estimată în conformitate cu așa-numita metodă „T+10” a grupului de lucru privind deviația PIB (OGWG - *output gap working group*) a PDE. În special, creșterea efectivă a PIB-ului real este determinată de creșterea sa potențială și este afectată de orice ajustare bugetară suplimentară luată în considerare (prin multiplicatorul fiscal). Se presupune că inflația se apropie treptat de 2 %. Ipotezele privind ratele dobânzilor sunt stabilite în conformitate cu așteptările pieței financiare. În scenariul negativ, se presupune că vor fi (pe parcursul perioadei de previzionare) rate ale dobânzii mai mari (cu 500 de puncte de bază) și o creștere mai mică a PIB-ului (cu -0,5 puncte procentuale), în raport cu scenariul de referință.

Graficul 1: Ponderea datoriei publice în PIB, Irlanda, % din PIB



Sursă: serviciile Comisiei

3.5 Alți factori prezentați de statul membru

La 18 mai 2020, autoritățile irlandeze au transmis o scrisoare privind factorii relevanți în conformitate cu articolul 2 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1467/97. Analiza prezentată în secțiunile anterioare acoperă deja factorii esențiali prezentați de autorități. Factorii suplimentari care nu au fost încă menționați mai sus se referă la efortul Irlandei de a-și consolida finanțele publice în anii precedenți, prin rularea excedentului bugetar global și prin crearea Fondului pentru zile negre (*Rainy Day Fund*).

4. CONCLUZII

Potrivit Programului său de stabilitate, se preconizează că deficitul public al Irlandei în 2020 va crește la 7,4 % din PIB, depășind și fiind departe de valoarea de referință de 3 % din PIB prevăzută în tratat. Depășirea preconizată a valorii de referință este considerată excepțională și, deocamdată, temporară.

În conformitate cu tratatul și cu Pactul de stabilitate și de creștere, acest raport a examinat și factorii relevanți.

Așa cum se specifică la articolul 2 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 1467/97, în ceea ce privește respectarea criteriului deficitului în 2020, întrucât ponderea datoriei publice în PIB este preconizată să depășească în 2020 valoarea de referință de 60 % și nu este îndeplinită dubla condiție – și anume deficitul rămâne apropiat de valoarea de referință, iar depășirea valorii de referință are caracter temporar – factorii relevanți respectivi nu pot fi luați în considerare în etapele care conduc la decizia privind existența unui deficit excesiv pe baza criteriului deficitului pentru Irlanda.

Per ansamblu, analiza sugerează că criteriul deficitului, așa cum este el definit în tratat și în Regulamentul (CE) nr. 1467/1997, nu este îndeplinit.